

Nowe życie szybu Bolko

Edward WIECZOREK

Tradycje górnictwa kruszcowego w Bytomiu sięgają wczesnego średniowiecza, o czym świadczą zarówno znaleziska archeologiczne, jak i zapiski w dokumentach (m.in. w słynnej bulli papieża Innocentego II z 1136 r.). Górnictwo kruszcowe, z kilkunastowiekową przerwą, trwało aż do okresu transformacji w latach 90. XX wieku. Największy jednak rozwój kopalnictwa rud cynku i ołowiu nastąpił w drugiej połowie XIX wieku. Wówczas też na obrzeżach Bytomia powstało kilka kopalni, należących do księcia Hohenlohe i Johna Baildona (Helena), rodziny Schaffgotschów (Rozalia, Opatrzność, Leopold), drobnych przedsiębiorców – kupców i rzemieślników (Nowa Wiktoria) i koncernu Śląskie Towarzystwo Akcyjne dla Górnictwa i Hutnictwa (Schlesische A.G. für Bergbau und Zinkhüttenbetrieb). Ta ostatnia, założona w 1853 r. przez Gwidona Henckel von Donnersmarcka

ze Świerklańca i kapitalistów francuskich, kupiła takie kopalnie, jak Teresa, Apfel, Szarlej, Wilhelmina, Cecylia, Nowa Helena, Jenny Otto. W zachodniej części pola górniczego kopalni Jenny Otto na – wówczas – podbytomskim Rozbarku w 1904 r. zgłębiono do 100 metrów szyb Drieschel (Bolko), na którym w 1908 r. ukończono budowę wieży i maszyny wyciągowej, a także kolejki napowietrznej do płuczki Jenny Otto w pobliskim Szarleju. Kiedy kopalnię Jenny Otto likwidowano, wyodrębniono z niej nowy zakład – kopalnię Fiedlersglück, której właścicielem pozostał koncern Schlesische A.G.

Po podziale Górnego Śląska w 1922 r., kiedy Bytom pozostał w granicach Niemiec, a Szarlej został włączony do Polski, płuczka zakładu została odcięta granicą. Zbudowano więc nową trasę kolejki linowej – tym razem w kierunku zachodnim do płuczki kopalni Neue Viktoria na pograniczu Karbia i Dąbrowy Miejskiej,

Rysunek: E. Wieczorek

▲ Bytom
– Bolko Loft

a później Neuhoft (Nowy Dwór), przy której działała od 1895 r. jedna z największych na Górnym Śląsku płuczek, będąca w stanie w ciągu doby wzbogacić 250 ton rudy. W 1936 r. połączono bytomskie kopalnie Neuhoft (Nowy Dwór) w Dąbrowie Miejskiej z Fiedlersglück i – wspomnianym na wstępie szybem Drieschel (Bolko) – prowadzono eksploatację pola

OFERTA PRENUMERATY

W 2008 roku ukaza się jeszcze następujące wydania czasopisma MM Magazyn Przemysłowy

NUMER WYDANIA	TERMIN WYDANIA (2008)	TEMATY WIODĄCE	RAPORTY BRANŻOWE	PONADTO W NUMERZE
4/2008	WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> SYSTEMY HYDRAULIKI I PNEUMATYKI W PRZEMYSŁE GAZY TECHNICZNE 	ENERGETYKA I GÓRNICTWO	<ul style="list-style-type: none"> WYDANIE TARGOWE: „ENERGETAB” BADANIA, EKSPERTYZY, CERTYFIKATY
5/2008	PAŹDZIERNIK	<ul style="list-style-type: none"> BHP W PRZEMYSŁE SPAWALNICTWO 	HUTNICTWO	<ul style="list-style-type: none"> WYDANIE TARGOWE: „EXPOWELDING”, „STEELMETEXPO” OBROBKA BLACH POLSKIE INNOWACJE
6/2008	LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> OLEJE I SMARY DLA PRZEMYSŁU EKOTECHNOLOGIE 	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	<ul style="list-style-type: none"> WYDANIE TARGOWE: „POLEKO” USŁUGI FINANSOWE DLA PRZEMYSŁU (LEASING, KREDYTY, UBEZPIECZENIA)
7/2008	GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> NAPĘDY I STEROWANIE BUDOWNICTWO PRZEMYSŁOWE 	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	<ul style="list-style-type: none"> INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POLSCE IT – INFORMATYZACJA PRZEMYSŁU TARGI I WYSTAWY – ZAPOWIEDZI

MM MAGAZYN PRZEMYSŁOWY JUŻ OD WRZEŚNIA JAKO MIESIĘCZNIKI

Cena prenumeraty: 6 kolejnych wydań – 100 zł

PRENUMERATĘ MOŻNA ZAMÓWIĆ POPRZEZ:

- WYPEŁNIENIE I PRZESŁANIE DO NAS FORMULARZA ZAMIESZCZONEGO NA ODWRÓCIE
- KONTAKT Z DZIAŁEM PRENUMERATY WYDAWNICTWA: TEL. 071 7823197, E-MAIL: PRENUMERATA@VOGEL.PL
- INTERNET: WWW.MAGAZYNPRZEMYSLOWY.PL

MM Magazyn Przemysłowy
ISSN 0545-5485 - Nr 4/2008 (3)

www.magazynprzemislowy.com Cena: 20 zł (w tym 9% VAT) - Półrocznik 7000 egz.

3/2008

Gospodarka
Konkurencyjność w gospodarce

Technika
Automatyka przemysłowa

Oleje i chłodziwa dla przemysłu maszynowego

Transport i logistyka w przemyśle

Raport. Narzędzia do obróbki skrawaniem

MM na Targach: Pawilon 8a Stoisko nr 43

Wydanie targowe ITM Poznań

**MM Magazyn Przemysłowy –
– żeby sprawniej zarządzać firmą!**

NIE ZWIEKAŁ JUŻ DZIŚ ZOSTAŃ NASZYM PRENUMERATOREM!

Wilhelmsglück. Na kopalni Fiedlersglück ulokowała się też do 1945 r. dyrekcja połączonych zakładów.

W styczniu 1945 r., z powodu braku zasilania w prąd, kopalnia została częściowo podtopiona, zaś Armia Czerwona zdemontowała kolej linową i obydwie płuczki zakładu Nowy Dwór.

Po objęciu przez polską administrację bytomskiego przemysłu, kopalnie Fiedlersglück przemianowano na szyb Bolko i wraz z sąsiednią Cecylią włączono do kopalni Nowa Helena (później Zakład Górniczo-Hutniczy Waryński) na terenie Szarleja. W latach sześćdziesiątych XX w. zasoby rud cynku w okolicy Bytomia wyczerpały się. Na krótko sięgnięto po dawne zwały poflotacyjne, w których znajdowało się jeszcze ok. 4% rudy, ale i te także się wyczerpały. Pod koniec lat 70. zaczęto stopniowo zamykać zakłady przerobcze, a potem poszczególne kopalnie.

Drugie życie, przynajmniej medialne, szybu Bolko zaczęło się po likwidacji zakładu w latach dziewięćdziesiątych. Część nieużywanych budynków właściciele starali się sprzedać lub wynająć. Wówczas to opuszczoną i niszczącą lampiarnię i markownię, wznoszącą się na ośmiu 8-metrowych betonowych filarach, kupił architekt Przemysław Łukasik

i zaadaptował ją na pierwszy w Polsce loft, czyli wielkopowierzchniowe mieszkanie w dawnym obiekcie przemysłowym.

Historia loftów sięga lat Wielkiego Kryzysu, kiedy w 1932 r. władze Nowego Jorku zgodziły się, aby w opuszczonych magazynach zamieszkali bezrobotni i bezdomni. Kolejną falą był koniec lat sześćdziesiątych, gdy opuszczone fabryki wschodniego wybrzeża USA zajmowali i adaptowali na mieszkania i pracownie ludzie wolnych zawodów: plastycy, architekci, fotograficy, projektanci, pisarze. Wkrótce ten sposób życia stał się niezwykle popularny w niektórych kręgach i dawnymi obiektami przemysłowymi zajęli się deweloperzy. W Europie ta moda pojawiła się na początku lat dziewięćdziesiątych, zaś w Polsce Przemysław Łukasik ze swoim Bolko Loftem w 2003 r. był zdaje się pierwszy.

Ten nieco dziwny twór architektoniczny – jakim była wspomniana lampiarnia i pakownia – powstał w latach sześćdziesiątych XX w. dla ułatwienia przemieszczania się górników z szatni do szybu. Celowo pomieszczenia te ustawiono tak wysoko, by górnicy nie musieli każdorazowo pokonywać kilku pięter do góry i w dół. Po likwidacji kopalni pierwszą myślą było wyburzenie lampiarni, ale

ocalała ona i przyjęła nową funkcję dzięki państwu Łukasikom, którzy byli inwestorami, oraz projektantom z Medusa Group Architects (w której także działa Przemysław Łukasik). Obiekt od razu został dostrzeżony przez środowisko architektoniczne i w 2004 r. otrzymał nominację do prestiżowej Europejskiej Nagrody Architektonicznej Fundacji Miesa van dee Rohe, zaś w 2005 r. włączono go, po wytypowaniu przez architektoniczne Jury, do dwudziestu IKON POLSKIEJ ARCHITEKTURY po 1990 r.

Medusa Group planuje przekształcić w loft kolejny budynek szybu Bolko – dawną łaźnię. Na liście śląskich loftów znalazł się też spichlerz w dawnych koszarach i wieża ciśnień w Gliwicach, dawny browar w Siemianowicach Śląskich i kilka innych obiektów. Nie zawsze z dawnej fabryki, spichlerza czy wieży ciśnień da się zrobić muzeum czy galerię, dlatego ten sposób ocalenia dla potomnych dawnej architektury przemysłowej jest ze wszech miar godzien pochwały, ale... No właśnie, na rynku mieszkań cena metra kwadratowego loftu przewyższa częstokroć cenę metra kw. nowego mieszkania. Na życie w lofcie stać na razie tylko najlepiej zarabiających. Póki co, są chętni. **MM**

FORMULARZ ZAMÓWIENIA PRENUMERATY

ZAMAWIAM PRENUMERATĘ CZASOPISMA MM MAGAZYN PRZEMYSŁOWY:

NA 6 KOLEJNYCH WYDAŃ, W CENIE 100 ZŁ, LUB NA 3 KOLEJNE WYDANIA, W CENIE 60 ZŁ

MM **Magazyn Przemysłowy**

DANE ZAMAWIAJĄCEGO

NAZWA FIRMY:

ADRES:

NIP:

IMIĘ I NAZWISKO ZAMAWIAJĄCEGO:

TEL.: FAKS: E-MAIL:

CZASOPISMO PROSZĘ PRZESŁAĆ NA ADRES (NALEŻY WYPEŁNIĆ, JEŻELI ADRES WYSYŁKOWY RÓŻNI SIĘ OD ADRESU WSKAZANEGO POWYŻEJ)

.....
.....

WYRAŻAM ZGODĘ NA OTRZYMYWANIE INFORMACJI HANDLOWYCH W ROZUMIENIU USTAWY Z 18 LIPCA 2002 R. O ŚWIADCZENIU USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ (Dz.U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.)

ZŁOŻENIE ZAMÓWIENIA JEST RÓWNOZNACZNE ZE ZGODĄ NA PRZECHOWYWANIE I PRZETWARZANIE PRZEZ FIRMĘ VOGEL BUSINESS MEDIA SP. Z O.O. DANYCH OSOBOWYCH ZAWARTYCH W ZAMÓWIENIU (DLA POTRZEB NIEZBĘDNYCH DLA REALIZACJI USŁUGI WYSYŁKI) ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI USTAWY Z DN. 29 SIERPNIA 1997 R. O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH (Dz. U. Nr 133, poz. 883), KTÓRA GWARANTUJE PRAWO WGLĄDU DO WŁASNYCH DANYCH ORAZ ICH USUNIĘCIA. DANE TE BĘDĄ PRZECHOWYWANE W SPOSÓB UNIEMOŻLIWIAJĄCY DOSTĘP OSOBOM NIEPOWOLANYM.

MIEJSCOWOŚĆ I DATA:

PODPIS:

WYPEŁNIONY FORMULARZ PROSIMY PRZESŁAĆ:

FAKSEM NA NUMER 071 78 23 184

LUB POCZTĄ NA ADRES: VOGEL BUSINESS MEDIA SP. Z O.O., DZIAŁ PRENUMERATY, UL. GRABISZYŃSKA 163, 53-439 WROCŁAW

ZAMÓWIENIE MOŻNA RÓWNIEŻ ZŁOŻYĆ PRZEZ INTERNET: WWW.MAGAZYNPRZEMYSLOWY.PL